

Koronarna bolest srca i sposobnost upravljanja motornim vozilom

Coronary heart disease and fitness to drive

Vjeran Nikolić Heitzler*

Radna skupina za akutni koronarni sindrom, Hrvatsko kardiološko društvo, Zagreb

Working Group on Acute Coronary Syndrome, Croatian Cardiac Society, Zagreb

KLJUČNE RIJEČI: koronarna bolest srca, sposobnost upravljanja motornim vozilom, vozači amateri, vozači profesionalci.

KEYWORDS: coronary heart disease, fitness to drive, private and commercial drivers.

CITATION: Cardiol Croat. 2014;9(9-10):425.

***ADDRESS FOR CORRESPONDENCE:** Ksaver 10, HR-10000 Zagreb, Croatia. / Phone: +385-98-385-002

E-mail: vjeran.nikolic-heitzler@zg.htnet.hr

U modernim društвima automobili su postali nezaobilazni dio svakodnevice. Diljem svijeta u svim zemljama postoji određena regulativa kojom se procjenjuje sposobnost upravljanja motornim vozilom, posebno insistirajući na zdravstvenoj sposobnosti vozača. Kod osoba s kardiovaskularnim bolestima postoji povećan rizik prometnih nezgoda. Hrvatska je 28. članica Europejske unije i treba se pridržavati europskih propisa zdravstvene sposobnosti upravljanja motornim vozilom.

Europsko kardiološko društvo¹ (ESC) i moderne smjernice Kanadskog kardiološkog društva² (CCS) definirale su dvije grupe vozača amateri i profesionalne vozače. Koje stanje može kratkotrajno ili trajno uskratiti mogućnost upravljanja vozilom? Na temelju hrvatskog Zakona o sigurnosti prometa na cestama³:

Vozači amateri (PD) i profesionalni vozači (CD) su privremeno ili trajno nesposobni:

- Koronarna bolest srca s učestalim napadima angine pektoris (AP), dok se terapijom ili drugim oblicima lječenja ne postigne stabilno stanje pri kojem je upravljanje vozilom sigurno. Ovaj članak dijelom odgovara ESC, CCS smjernicama, međutim ne uključuje mogućnost perkutane koronarne intervencije po kojoj je kod PD ponovljeno upravljanje vozilom moguće nakon 7 dana, a kod CD nakon 6 tjedana.
- Infarkt miokarda (MI), nakon što je prošlo najmanje šest mjeseci od MI i uspješno provedene rehabilitacije te bez AP i posljedica koje utječu na sigurno upravljanje upravljanje vozilom. Bitna razlika u odnosu na ESC i CCS jer je PD dopušteno upravljanje vozilom 4 tjedna nakon akutnog MI, a CD nakon 6 tjedana.

CD su trajno nesposobni:

- Stanje poslijе operacije srca zbog koronarne bolesti (CABG) ili poremećaja ritma (ugrađeni srčani elektrostimulator), kada utječu na sigurno upravljanje. Velika razlika u odnosu na ESC i CCS smjernice: PD nakon CABG ne smiju voziti 1 mjesec nakon otpusta iz bolnice, a kod CD upravljanje vozilom nije dopušteno najmanje tijekom 6 tjedana, a ponovno dopuštenje je ovisno o nalazu testu opterećenja. Po ugrađenom trajnom srčanom elektrostimulatoru kod PD upravljanje vozilom je dopušteno nakon 1 tjedna. Kod CD treba proći najmanje 6 tjedana do ponovljenog dopuštenja za vožnju u slučaju ako nema drugih diskvalificirajućih stanja.

ESC i CCS smjernice sposobnosti upravljanja motornim vozilom koronarnih bolesnika prilagođene su recentnim medicinskim saznanjima, smanjujući mogućnost gubitka ekonomskog statusa CD i tolerantnije su prema PD. Hrvatska je stoga obvezna uskladiti Zakon o sigurnosti prometa na cestama – sposobnost upravljanja motornim vozilom.

In modern societies a motor vehicle has become an essential part of daily living. In all countries the regulation of driving activity is usually followed by insistence on a level of competence and medical fitness. Croatia is the 28th member of the European Union and must comply with the European regulation of medical fitness to drive. According to the European Society of Cardiology¹ (ESC), and recent guidelines on driving by the Canadian Cardiovascular Society² (CCS) two groups of drivers are defined: private (PD), and commercial drivers (CD). What conditions can keep people from driving short-term or permanently? According to Road Traffic Safety Act of Croatia³,

PD and CD are short-term or permanently unfit to drive:

- *Coronary heart diseases with frequent attacks of angina pectoris (AP), until the therapy or other forms of treatment result in a stable health condition when driving becomes safe.* This item partly complies with ESC guidelines, but does not include percutaneous coronary intervention (PCI) – resuming driving is allowed after 7 days for PD, and 6 weeks for CD.
- *Myocardial infarction (MI) when at least 6 months have elapsed after the MI and successful rehabilitation, with no AP and consequences that affect safe driving.* A significant difference compared to the ESC and CCS where PD driving is allowed 1 week after an acute MI and CD is allowed 6 weeks post MI.

CDs are permanently unfit to drive:

- *The condition after the heart surgery (CABG) due to coronary heart disease or heart rhythm disorder (implanted pacemaker), when they affect safe driving.* A great difference compared to the ESC and CCS guidelines: PD after CABG should wait for a period of 1 month after discharge and CD is not permitted for at least 6 weeks a re-licensing is subject to exercise evaluation. PD treated with permanent pacing, driving is allowed within one week, for CD any persistent symptoms are disqualifying. (Re-) licensing may be permitted after at least 6 weeks have elapsed or until an appropriate function is established and provided that there is no other disqualifying condition.

ESC and CCS guidelines for coronary heart patients on fitness to drive are in compliance with recent medical insights reducing thus the possibility of loss of an economic status of CD and are more tolerant to PD. Croatia is therefore obliged to adopt their Road Traffic Safety Act regulating medical fitness to drive.

LITERATURE

1. Zakon o sigurnosti prometa na cestama, Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače. Narodne novine. Croatia. 67/08/; 01/2011; 92/2014.
2. Petch MC. Driving and heart disease. Eur Heart J. 1998;19:1165-77.
3. Simpson C, Dorian P, Gupta A, et al. Assessment of the cardiac patient for fitness to drive: drive subgroup executive summary. Can J Cardiol. 2004;20:1314-20.

RECEIVED:
September 16, 2014